

การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง

Nursing Care for Patients with Cancer

ศันย์ ดุสรักษ์

ตำราวิชาการ การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง

พิมพ์ครั้งที่ 1

พ.ศ. 2560

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

ราคา 120 บาท

ISBN: 978-616-11-3568-3

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จีกรักษ์

99 หมู่ 3 ตำบลลาดบัวขาว

อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี 70110

โทร 032330479-82 โทรสาร 032330483

E-mail : www.ckr.ac.th

พิมพ์ที่: บริษัท แคนเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด

99/164 หมู่ 2 ซอยแจ้งวัฒนะ 10 แยก 3 ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

เบอร์โทร 025751791-3 โทรสาร 025751793 ต่อ 16

คำนำ

ตำราเล่มนี้ จัดทำขึ้นในโครงการตำราวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช โดยผู้เขียนมีความตั้งใจให้เป็นตำราประกอบการเรียนการสอนรายวิชาการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 2 ในเนื้อหาการพยาบาลแบบองค์รวมในการแก้ไขปัญหาสุขภาพสำหรับบุคคลวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่มีเซลล์เจริญเติบโตผิดปกติทั้งในระยะเฉียบพลัน วิกฤติ และเรื้อรัง โดยยึดหลักจริยธรรมวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต และผู้ที่สนใจอื่นๆ โดยผู้เขียนได้รวบรวมความรู้จากการศึกษาค้นคว้า ทดลอง ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วย และการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติได้อย่างเหมาะสม

ตำรา "การพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง" มีเนื้อหาทั้งหมด 5 บท ครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นสำหรับพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยมะเร็ง โดยกล่าวถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมะเร็ง การพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดโรคมะเร็ง การพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยวิธีต่างๆ เพื่อความสะดวกในการศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ได้ง่ายขึ้น

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตำราเล่มนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาพยาบาล ผู้สอนวิชาทางการพยาบาลที่สามารถนำเนื้อหามาประกอบการจัดการเรียนการสอน และผู้ที่สนใจนำมาประยุกต์ใช้ในแนวทางในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งต่อไป ในการทำตำราเล่มนี้หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับ และขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

(นายคณัย คุณรักษ์)

สารบัญ

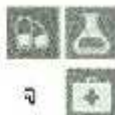
	หน้า
คำนำ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญรูปภาพ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคมะเร็ง	1
อุบัติการณ์การเกิดโรคมะเร็งในประเทศไทย	3
กลไก และวงจรชีวิตของเซลล์กับการเกิดโรคมะเร็ง	3
สาเหตุของการเกิดโรคมะเร็ง	4
การแพร่กระจายของเซลล์มะเร็ง	9
การแบ่งระดับความรุนแรงของโรคมะเร็ง	10
เอกสารอ้างอิง	16
บทที่ 2 การพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดโรคมะเร็ง	19
วิธีควบคุมและป้องกันโรคมะเร็ง	21
บทบาทของพยาบาลในการควบคุมและป้องกันโรคมะเร็ง	21
การให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการเกิดโรคมะเร็ง	26
การตรวจคัดกรองโรคมะเร็งด้วย Tumor marker	29
เอกสารอ้างอิง	31
บทที่ 3 การพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยเคมีบำบัด	33
เป้าหมายการใช้เคมีบำบัด	35
บทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด	36
ประเภท และการใช้ยาเคมีบำบัด	37
การพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด	41
เอกสารอ้างอิง	48
บทที่ 4 การพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยรังสี	49
ความรู้เกี่ยวกับรังสีรักษา	51
การพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยการฉายรังสี	57
เอกสารอ้างอิง	63
บรรณานุกรม	64

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 5 การพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด	65
ความรู้เกี่ยวกับการผ่าตัดในผู้ป่วยโรคมะเร็ง	67
การพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัด	71
เอกสารอ้างอิง	76
ดัชนี	79
Index	83
ประวัติและผลงานผู้เขียน	87

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 1 คณะกรรมการเปลี่ยนสารเคมีก่อมะเร็งกลุ่มออกฤทธิ์ทางอ้อมเป็นเซลล์มะเร็ง	5
รูปที่ 2 อัตราตายจากโรคมะเร็งจากปัจจัยเสี่ยงที่เลือกสรร เปรียบเทียบระหว่างสถิติทั่วโลก ประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลาง และประเทศที่มีรายได้สูง	9
รูปที่ 3 ภาวะเยื่อช่องปากอักเสบจากการได้รับเคมีบำบัดในขนาดสูง	40
รูปที่ 4 การค้นหาผู้ป่วยมะเร็งเต้านมด้วย MRI	52
รูปที่ 5 ผลข้างเคียงของรังสีรักษาทำให้ผิวหนังเกิดการไหม้และเป็นแผล	57
รูปที่ 6 การค้นหาต่อมน้ำเหลืองเซนติเนลก่อนผ่าตัดในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม	70

๑

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงสารเคมีก่อมะเร็งที่สำคัญ	5
ตารางที่ 2 ความผิดปกติของยีนและโรคมะเร็งที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม	8
ตารางที่ 3 การแบ่งระยะของโรคมะเร็งปอดด้วยระบบ TNM	11
ตารางที่ 4 การแบ่งระยะของโรคมะเร็งตับด้วยระบบ TNM	12
ตารางที่ 5 การแบ่งระยะของโรคมะเร็งลำไส้ใหญ่และไส้ตรงด้วยระบบ TNM	12
ตารางที่ 6 การแบ่งระยะของโรคมะเร็งปากมดลูกด้วยระบบ TNM	13
ตารางที่ 7 การแบ่งระยะของโรคมะเร็งเต้านมด้วยระบบ TNM	14
ตารางที่ 8 ปัจจัยเสี่ยง ปัจจัยสนับสนุน การลดปัจจัยเสี่ยง และอาการเริ่มต้นของโรคมะเร็ง	24
ตารางที่ 9 ทำให้ควารู้แก่ประชาชนเพศหญิง เพื่อการประเมินความเสี่ยง ต่อการเกิดโรคมะเร็ง	25
ตารางที่ 10 การให้ความรู้แก่ประชาชนเพศชาย เพื่อการประเมินความเสี่ยง ต่อการเกิดโรคมะเร็ง	28
ตารางที่ 11 ตัวอย่างของ phase specific chemotherapy	38
ตารางที่ 12 อาการข้างเคียงที่พบบ่อยจากการได้รับยาเคมีบำบัดและการปฏิบัติตัว	42